

Auditor Xidməti Bazarında Haqsız Rəqabətin Əlamətləri

1. Bu sənəd auditor xidməti bazarında haqsız rəqabətin əlamətlərini müəyyən edir.

Bu sənədin məqsədləri üçün haqsız rəqabət dedikdə auditor təşkilatlarının, sərbəst auditorların və onların təmsilçilərinin auditor fəaliyyətini həyata keçirən zaman əsassız üstünlüklər əldə etmək məqsədi ilə edilən, audit sahəsində olan normativ hüquqi aktlara zidd olan, digər auditor təşkilatlarına və ya sərbəst auditorlara zərər vuran və onların işgüzar nüfuzuna xələl gətirən hərəkətləri başa düşülür.

2. Bu sənəd auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət və dempinq hallarının aşkar edilməsi və onlara qarşı mübarizə aparılmasına dəstək verilməsi məqsədi ilə hazırlanmışdır. Bu sənəd auditor seçiminin təşkili və müsabiqələrinin aparılması, habelə aparılmış auditlərin keyfiyyətinə Auditorlar Palatası tərəfindən kənar nəzarət zamanı tətbiq edilmək üçün nəzərdə tutulur.

3. Auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət əlamətləri dedikdə auditor təşkilatları, sərbəst auditorlar və onların təmsilçiləri tərəfindən yol verilən aşağıdakı hərəkətlər başa düşülür:

a) Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə, Beynəlxalq audit standartlarına, Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinə və Auditorlar Palatasının normativ sənədlərinə zidd olan;

b) Digər auditor təşkilatlarına, sərbəst auditorlara zərər vurmuş və ya vura bilən, digər auditorların - öz rəqiblərinin işgüzar nüfuzuna xələl gətirmiş və ya gətirə bilən hərəkətlər.

4. Aşağıdakı hallar auditor xidməti bazarında haqsız rəqabət hesab edilir:

Nö	Haqsız rəqabət	Haqsız rəqabətin misalları
1	Auditor təşkilatı, sərbəst auditor tərəfindən əsassız aşağı xidmət haqlarının tətbiq edilməsi.	1. Qiymət dempinqi; 2. Auditə əsassız aşağı qiymətlər qoyulduğu halda məsləhət xidmətlərinin dəyərinin şişirdilməsi (eyni müştəriyə paralel olaraq audit üzrə və məsləhətlər üzrə xidmət göstərilir və bu zaman məsləhət xidmətlərinin göstərilməsinə dair müqavilə müsabiqədən kənar bağlanır).
2	Auditor təşkilatı və sərbəst auditor tərəfindən əvvəlcədən sövdəşməyə əsasən əsassız yüksək qiymət haqlarının tətbiq edilməsi.	Auditor təşkilatı və ya sərbəst auditor tərəfindən digər auditor təşkilatı və ya sərbəst auditor ilə əsassız yüksək müsabiqə təklifi qiymətinin göstərilməsi barəsində sövdələşməyə gəlinməsi.
3.	Auditor təşkilatları və sərbəst auditorların sifarişçilər ilə qanunsuz sövdələşməsi	Auditor təşkilatları və sərbəst auditorların sifarişçilərə qanunsuz və ya əsassız ödənişlərin və maliyyələşmənin edilməsi

4	Auditor təşkilatı, sərbəst auditor və habelə onların təmsilçiləri tərəfindən həmin auditor təşkilatı və sərbəst auditor barədə yalan, qeyri-dəqiq və ya təhrif olunmuş məlumatların yayılması.	1. Auditor təşkilatında çalışan və həmin təşkilatla əmək müqaviləsi əsasında fəaliyyət göstərən auditorların və mütəxəssislərin sayı barəsində məlumatların gizlədilməsi və ya təhrif edilməsi. 2. Auditor təşkilatının və ya sərbəst auditorun fəaliyyətinin əhatəsi, o cümlədən auditor xidməti bazarında onun mövqeyi barədə məlumatların təhrif edilməsi.
5	Göstərilən xidmətin xüsusiyyətləri, üsulları və xidmət göstərilmə yeri, onun mahiyyəti, keyfiyyəti və həcmi barədə audit olunan şəxsə yanlış təsəvvür yaradılması.	1. Auditor təşkilatının həqiqətdə təqdim olunan şəkildə tanınmayan və ya mövcud olmayan auditor təşkilatları şəbəkəsinin üzvü (və ya digər formada iştirakçısı) olmasının göstərilməsi. 2. Auditor təşkilatı və ya sərbəst auditor tərəfindən, onların apardıqları auditlərin keyfiyyətinə kənar nəzarət yoxlamasının keçirilməsinin nəticələrinin gizlədilməsi və ya təhrif edilməsi. 3. Göstərilən xidmətin mahiyyəti barədə məlumatların gizlədilməsi və ya təhrif edilməsi. 4. Eyni müştəriyə xidmət təklif edən iki auditor təşkilatının və ya sərbəst auditorun aydiyyəti şəxs (o cümlədən bir benefisiar olması) olmaları faktının gizlədilməsi və ya təhrif edilməsi.
6	Auditor təşkilatı, sərbəst auditor və onların təmsilçiləri tərəfindən digər auditor təşkilatları və sərbəst auditorların göstərdikləri xidmətlərlə bağlı istinad verilməyə və əsasız müqayisənin aparılması .	Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən reklam materiallarında və digər müsabiqə üçün sənədlərdə başqa auditor təşkilatlarının və sərbəst auditorların işləri barədə həqiqətə uyğun olmayan və onların mənafeələrinə toxunan rəylərin və mülahizələrin verilməsi.
7	Auditor təşkilatı və sərbəst auditor tərəfindən digər hüquqi və ya fiziki şəxsin intellektual mülkiyyətini və fərdi məhsulunu öz adına çıxmaqla, həmin intellektual mülkiyyətdən və fərdi məhsuldan qeyri -qanuni istifadə edilməsi yolu ilə auditor xidməti göstərilməsi .	Digər auditorun metodik İT proqramlarından, materiallarından qeyri-qanuni istifadə etməklə məsləhət və əlaqədar xidmətlərin göstərilməsi.

8	Qanunla qorunan kommersiya sirləri və digər məxfi məlumatların qeyri-qanuni əldə edilməsi, istifadəsi və yayılması.	1. Auditor təşkilatı və ya sərbəst auditor tərəfindən, audit olunan hüquqi şəxsi almaq istəyən müştərinin həmin əməliyyatının müşaiyət edilməsi (auditor təşkilatı və ya sərbəst auditorun audit zamanı bu əməliyyat üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən məlumat əldə etdiyi halda). 2. Auditor təşkilatı və ya sərbəst auditor tərəfindən eyni zamanda eyni hüquqi şəxsin alqı- satqısı əməliyyatında bir başa rəqib olan iki müştəriyə məsləhət verməsi, əldə etməsi etdiyi məlumatlardan suistifadə etməsi (auditor təşkilatının və ya sərbəst auditorun məsləhəti bu müştərilərin rəqib mövqelərinə təsir göstərə bildiyi halda). 3. Bir aktivə münasibətdə qarşı- qarşıya duran tərəflərin hər ikisinə həmin aktivin qiymətləndirilməsi üzrə xidmətlərin göstərilməsi. 4. Aralarında hüquqi mübahisə olan müştərilərin hər ikisinin maraqlarının eyni məsələ üzrə təmsil edilməsi. 5. Auditorun özünün maliyyə marağı olan müəssisəyə investisiya qoyulması barədə müştəriyə tövsiyələr verməsi. 6. Əsas rəqibi ilə birgə müəssisəsi və ya digər marağı olduğu halda, müştəriyə onun rəqabət qabiliyyəti barəsində mühüm strateji məsləhət verməsi. 7. Auditor təşkilatının və ya sərbəst auditorun özünün almaq istədiyi hüquqi şəxs barəsində həmin hüquqi şəxsin alqı-satqısı haqqında müştəriyə məsləhətlər verməsi. 8. Hər hansı bir məhsulun satışından auditorun mal satandan komission haqq və ya lisenziya ödənişi aldığı halda həmin məhsulun alışı ilə əlaqədar müştəriyə məsləhət xidmətləri göstərməsi.